

בית נאמן

מוצ"ש פרשת בראשית, ל' בתשרי תשפ"א

נושאי השיעור:

שיעורו השבועי של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז שליט"א

ניתן לשמוע
בשידור ישיר את
שיעורו של מרן שליט"א
בנרוץ קול ברמה.
או ב'קול נאמן':
079-9-367-367
או ב'קול בית נאמן':
079-9270505

בעקבות המצב, השיעור
מועבר בשידור חי בלבד.

בשעה 21:00

א. תפלה לעצירת המגיפה בזכות מרן הרב עובדיה יוסף ע"ה. ב. רמז ל'קורונה' במזמור 'יושב בסתר עליון'. ג. רבי יורם אברג'ל ע"ה. ד. האם לכרוע בברכת מעין שבע? ה. בשר במקפיא שעברו עליו שלושה ימים בלא מליחה. ו. ליטול מים אחרונים מהברז. ז. מתי מתחילים לומר "ברך עלינו" בארץ ובחו"ל? ח. טעה ואמר "ברכנו" בימות החורף. ט. מה התקנה לא לשכוח? י. מתי מתחילים לומר "ברך עלינו" בחו"ל? יא. בגר'בא נוהגים להתחיל לשאול הגשמים כבארץ ישראל. יב. שומרים לחתן ולכלה. יג. כאשר גומרים סוגיא בגמרא צריך ללמוד הרא"ש. יד. קריאת הפסוק האחרון בהפטרה. טו. מנהג בבל בקריאת ההפטרה. טז. קריאת פרשת "ואברהם זקן" לחתן. יז. אין ב"חנה" משום חציצה. יח. טבילה בליל שבת בבין השמשות. יט. אמירת תחנון ביום ז' בחשוון. כ. להיזהר על פאות הראש והזקן כשמתפרים. כא. קבלת הוראות מרן ע"ה.

תפלה לעצירת המגיפה ביום פטירת מרן הגאון הרב עובדיה יוסף ע"ה

א. מורי ורבותי. שבוע טוב וחודש טוב ומבורך. יהי רצון שיהיה החודש הזה סוף וקץ לצרותינו, סוף וקץ למחלות, בפרט לנגיף של הקורונה בעולם כולו. יש ערים אדומות וערים ירוקות, צריכים להתפלל שכולם יהיו ירוקות. "ואחר כל ירוק ידרוש" (איוב ל"ט ח). **ביום רביעי השבוע - ג' במרחשון זה פטירת מורנו הגאון רבי עובדיה יוסף זצ"ל, כדאי להתאסף בבתי כנסיות ולומר ויהי נועם ויושב בסתר, ופיטום הקטורת לעצור את המגיפה בעזרת ה'.** ואחר כך יאמרו תפילה קצרה: "יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שבזכות מרן הגאון רבי עובדיה יוסף שזה יום פטירתו, תאמר די לצרותינו, ותעצור את המגיפה והמשחית מן העולם". במשך שבעה חודשים האחרונים מחודש אדר ועד אלול מתו בארץ ישראל אלף איש, והיינו אומרים כל יום מזמור ויהי נועם ויושב בסתר, שהוא נקרא בגמרא (שבועות דף ט"ו ע"ב) שיר של פגעים, והחזון איש ממליץ עליו באגרותיו (ח"א אגרת ר"ד - כמנין צדיק). כשהגיע חודש תשרי אמרתי מספיק, יש לנו מזמור אחר מיוחד לחודש הזה: "לדוד ה' אורי וישעי ממי אירא ה' מעוז חיי ממי אפחד" (תהלים כ"ז). והנה בתשרי נפטרו בעוונות עוד אלף. זאת אומרת הוכפל מספר הנפטרים בארץ ישראל. (ואין לנו לדעת אם זה מערים ירוקות או אדומות).

"מְדַבֵּר באפל יהלך"

ב. אנשים פתאום מקבלים קורונה ואף אחד לא מכיר בה. כשנכנסת הקורונה לגוף אדם לא מרגיש כלום, להבדיל: "אין בעל הנס מכיר בניסו" (גדה דף ל"א ע"א), וכאן אין בעל הנגיף מכיר בנגיף שלו... ויכול להשפיע לטובה או הפוך על אנשים אחרים. מצאתי היום במזמור יושב בסתר רמז על הקורונה, כתוב שם: "מְדַבֵּר באופל יהלך" (תהלים צ"א ו) - זה מתאים לקורונה, בחושך ואפילה פתאום נכנסת לגוף, ואדם לא יודע כלום. "מְדַבֵּר באפל" - גימטריא שטן בדיוק (באפל כתובה בלי וי"ו), ועם שמונה אותיות גימטריא קורונה. "יהלך" - הולך, פתאום שמענו על הרב ישראל פנחסי ז"ל. היינו מתכתבים ולומדים ביחד. היה בריא אולם. ופתאום הקורונה לקחה אותו.

רבי יורם אברג'ל ע"ה

ג. השבוע יש גם פטירה של גאון וצדיק - רבי יורם אברג'ל ע"ה שהעמיד כוללים הרבה על חשבוננו. והוא היה מסתפק במועט. פעם מישהו תרם לו

אוטו חדש, אמר לו זה ילך לאברכים, ואני אמשיך עם ה'טרנטה' שלי! זהו. וזה אדם שהחזיק לפחות אלפיים אברכים על חשבוננו ברחבי הארץ. והוא לא נסע לחו"ל, רק לעתים רחוקות (אולי אפילו לא נסע בכלל). צריכים להצטער על אנשים כאלה. בעלי צדקה וחסד, בעלי גמילות חסדים שהלכו לעולמם. עצבו אותנו לאנחות.

האם לכרוע בברכת מעין שבע?

ד. אמרתי פעם (עלון מס' 229 אות י') ששמעתי בשם דודי הגאון רבי שלמה מאזוז ע"ה שאין לפסוע שלש פסיעות אחר ברכת מעין שבע בסוף קדיש בתקבל. וקיבלתי מכתב מהאברך היקר רבי תומר בוכריץ¹, שאני בעצמי פעם אמרתי אחרת. שמעתי את זה מזקן אחד בשם רבי ציון מאמו, בבית הכנסת על שם רבי משה דרמון בשנת תשכ"א (לפני ששים שנה בדיוק)². והוא אמר לי שהוא שאל את רבי שלמה האם לכרוע בברכת מעין שבע או לא? אם נאמר שהיא כמו חזרה אז צריכים לכרוע בהתחלה, ואם נאמר שזה לא בדיוק חזרה, אז לא צריך. והוא אמר לו "שב ואל תעשה עדיף". ואני ככה הבאתי פעם (עלון מס' 54 הערה 29). ובפעם האחרונה שכחתי, חשבתי ששאלו אותו על פסיעות בעושה שלום, אבל לא, בזה הוא מודה שפוסעים לכל הדעות. וככה כתב רבי בוגיד סעדון ע"ה³ בשמו (שו"ת מגיד תשובה ח"ה חא"ח סי' י'), ואני טעיתי. החלפתי דבר בדבר.

בשר במקפיא שעברו עליו שלושה ימים בלא מליחה

ה. זה לא פעם אחת שאני שומע ממנו הלכות, אמנם לא שמענו ממנו הרבה הלכות, כשהיה בגר'בא לא התכתבנו אתו. וכשעלה לארץ בקושי פעם אחת

1. זה אברך מהאברכים שלנו שהוא עמל לסדר מנהגי גר'בא. יש לו כמה כרכים: 'למען ידעו דורותיכם'. כי בעוונות כל המנהגים נשכחים, רק מנהגים שאין בהם ממש זוכרים אותם. ביום הזה עושים ככה ואוכלים ככה... למשל אצל הטריפוליטנים שיהיו בריאים זוכרים זה הלילה שאוכלים כבד, זה הלילה שאוכלים ריאה. ואנחנו יש לנו גם כן מעין זה, היום הזה אוכלים פולים וכיוצא. ומנהגים של התפילה לא זוכרים.
2. אני זוכר את הפינה והמקום, וגם באיזה בית הכנסת. זה בגלגול השלישי שלה. עברה ממקום למקום, אחר כך אני לא יודע אם היה לה גלגול רביעי. "הן כל אלה יפעל א-ל פעמיים שלוש עם גבר" (איוב י"ג כ"ט)... שלוש פעמים התגלגלה.
3. היה רב ראשי לגר'בא, והיה גם רב בצרפת. כתב שו"ת בשם מגיד תשובה, מגיד כמו בוגיד, כמה כרכים.

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	17:23 18:34 19:15	
ת"א:	17:39 18:35 19:11	
חיפה:	17:28 18:34 19:10	
ב"ש:	17:40 18:36 19:12	

להקדשות והנצחות 052-7130-552

נוצוב גרפי: 050-2798858

"תקע בשופר" יאמר ארבע מלים: "ותן טל ומטר לברכה". ד. ואם התחיל תקע בשופר ימשיך הלאה עד שמע קולנו, ושם יגיד: "חננו וענגנו ושמע תפילתנו, ותן טל ומטר לברכה". ה. ואם אמר ברוך אתה ה', יאמר למדני חוקיך, ויחזור לשמע קולנו ויאמר "ותן טל ומטר לברכה". ו. ואם סיים "שומע תפילה" יאמר שם "ותן טל ומטר לברכה". ז. ואם התחיל "רצה" יחזור לברך עלינו. ח. ואם גמר את התפילה, אפילו רק עומד לפסוע, כל התפילה הלכה לאיבוד. פרטים ופרטי פרטים. כתבתי אותם פעם באור תורה (טבת תשנ"א סי' נ' אות א', ושוב נדפס בשו"ת בית נאמן ח"א חאו"ח סי' י"ז).

יחזור מאה ואחת פעם "רופא חולי עמו ישראל ברח עלינו"

ט. אבל הטוב ביותר הוא שהאדם יחזור על המלים האלה שלא תהיה לו טעות. על מה יחזור? "רופא חולי עמו ישראל ברח עלינו". לפי מרן (סי' קי"ד סי"ט) יחזור על זה תשעים פעם, ולפי החתם סופר כדאי מאה ואחת (שו"ת החתם סופר ח"א חאו"ח סי' כ'). הזיכרון שלנו הולך ונחלש⁹, לכן יחזור מאה ואחת פעמים. והוא מפלפל קצת בירושלמי (ריש תענית), הוא אומר שהחשבון של התשעים לא בא בדיוק, בשלושים יום שהירושלמי מדבר עליהם יש בהם מאה ואחת פעמים מוריד הטל. אז נעשה מאה ואחת. מה נפסיד?! מאה ואחת זו סגולה לזכרון.

ההבדל בין 'שכח' ל'זכר' הוא 101

י. הכלי יקר בפרשת ואתחנן בפסוק: "רק השמר לך ושמור נפשך מאד פן תשכח את הדברים" (דברים ד', ט'), הביא את הגמרא בחגיגה (דף ט' ע"ב) שאומרת על הפסוק: "ושבתם וראיתם בין צדיק לרשע בין עובד אלקים לאשר לא עבדו" (מלאכי ג' י"ח), ולכאורה צדיק היינו עובד אלקים, רשע היינו לא עבדו, למה הפסוק חוזר פעמיים? ואומרת הגמרא שעובד אלקים ואשר לא עבדו שניהם צדיקים, רק עובד אלקים לומד את המשנה שלו מאה פעמים ואחת, ולא עבדו לומד מאה. איך הגענו לזה? יש שם בהגהה בגמרא כתוב ככה: "בין עובד אלקים לאשר" ר"ת ע"א"ל - גימטריא מאה ואחת. ו"לא עבדו" ר"ת ל"ע - גימטריא מאה. אבל הכלי יקר מסביר בטוב טעם, למה מאה ואחת גורם זכרון? אמר הפועל 'שכח' לעומת הפועל 'זכר' ההפרש ביניהם מאה ואחת. וכל פעם שאתה חוזר פעם אחת אתה מוריד אחד מ'שכח', אמרת פעם אחת - במקום 'שכח' נעשה שכ"ז, עוד פעם נעשה שכ"ז, עוד פעם שכ"ה, אחרי מאה ואחת תוריד מאה ואחד משכח נשאר לך זכר. לכן זו סגולה לזכרון.

לא יחזור על זה בשבת

יא. כך או כך, אדם צריך לחזור. וירויח בזה שלא יהיה לו ספק אם אמר או לא אמר. כי גם אם הוא מסופק צריך לחזור במשך חודש ימים. לכן אדם יעשה את העצה הזאת. אבל לא יעשה אותה בשבת הבאה, כי אז הוא מכין משבת לחול. וכי יש ברח עלינו בשבת? לפיכך יעשה את זה במוצאי שבת או ביום ראשון בבוקר, ימצא זמן זה לא לוקח הרבה זמן, "רופא חולי עמו ישראל ברח עלינו", שש מלים כפול מאה ואחת פעמים, יוצא שש מאות ושש מלים. זה לוקח ארבע דקות, לא יותר מזה.

מתי מתחילים לומר "ברך עלינו" בחו"ל?

יב. בכל העולם לא אומרים ברח עלינו מז' בחשוון כמו בא"י, אלא מתחילים לומר אותו ששים יום אחרי התקופה. וכל שנה לפי התקופה שלה. יש כתובים תאריך מדויק - כ"ה בכסלו. אבל זה לא ככה, אלא כל שנה התקופה שלה. והתקופה הולכת יותר לפי מנין הגוים מאשר לפי המנין שלנו, כי התקופה היא תקופת החמה. סבא ע"ה היה אומר שלפני אלף תשע מאות למניינם היו אומרים ברח עלינו בג' דצמבר בלילה, והיו אומרים סימן יפה: אבג"ד: אומרים ברח ג' דצמבר. (סבא היה גר בג'רבא, אבל כשבא לתונס שמע את הרמז הזה). היום נדמה לי אומרים בארבעה בדצמבר או בחמשה בדצמבר, כי כל מאה שנה מבלבלים לנו את המוח. אדם יבדוק בלוח מתי יש תקופה, ויידע מתי אומרים ברח עלינו. לא לסמוך על תאריך מסוים. התאריך 9. אני הייתי פעם בעל זכרון יפה מאד, עכשיו הזכרון נחלש. וכל אחד ואחד מהסוג הזה.

פגשתי אותו באחד מלילי סליחות⁴. ושאלתי אותו על בשר בפריז'י'דר [במקפאי], שעברו עליו שלושה ימים [בלא מליחה], אם מותר לאכול אותו (ראה שו"ע י"ד סי' ס"ט סעיף י"ב)⁵, או שצריך להרטיב אותו [בתוך הג' ימים] במים (ראה שם סעיף י"ג). אמר לי: בפריז'י'דר יש שתי קולות, קול אחת שזה נחשב כמו שיש עליו מים, ומאידך לא נחשב בשר שרוי במים, כי אם הוא שרוי במים אז הוא אסור באכילה, כי כבוש כמבושל, מתבשל בדמו. וזה כדעת יביע אומר (חלק ב' חיו"ד סי' ד')⁶. בחוץ לארץ היינו מחמירים בזה, והראו לי תשובה בשו"ת ישיב משה של הגאון רבי משה שטרנוג ע"ה (ח"ב סי' קנ"ב) שאמר שאם היה מונח במקרה זה נחשב כאילו מונח במים, הראיתי את זה לאבא ע"ה, והוא אמר לי זה לא המקרה שלנו, זה מדבר על מקרה קרח. (פעם הרב עובדיה דיבר על מקרה קרח, אמר עליו 'זכרנו לברכה'...), היו קונים כל יום חצי בלוק קרח (או רבע), ושמים את הבשר וכדו' על ידו כדי שישאר קר, וכל הזמן נוזל מים, זה ממש מים. אבל במקרה שלנו שהוא יבש זה לא שייך. אבל למדנו שאם שמתי בפריז'י'דר "הבשר נשאר טרי כעת הלקחו" ככה הלשון של יביע אומר (שם אות ג'), ורבי עובדיה הדאיה ע"ה בתחילה רצה לאסור (שו"ת ישכיל עבדי ח"א חיו"ד סי' ג'), ואחר כך בהשמטות חזר בו (במפתחות הספר דף קי"א ע"א). ככה היה אומר לי הרב צבאן ע"ה [וכ"כ ביבי"א שם].

ליטול מים אחרונים מהברז

ו. דבר שני למדנו ממנו, שמים אחרונים לא צריך ליטול מן הכלי. היינו נוהגים ליטול מן הכלי, כי ככה משמע מלשון בן איש חי פרשת שלח (אות י'). אבל לא, הבן איש חי התכוון ליטול לתוך כלי, לא לשפוך על הארץ. אבל אם אתה נוטל בכיור אין בזה שום דבר. אפשר ליטול מהברז. פעם רבי צמח אמר לו: אנחנו נוהגים בכלי, אמר לו: מניין לך הדבר הזה? איפה זה כתוב? בדקתי וראיתי בכף החיים (סימן קפ"א אות י') בשם הראב"ד (הובא בכל סו"ב סי' כ"א) שמים אחרונים לא צריכים כלי⁷. על כל פנים בקדיש תתקבל שעושים במעין שבע, לכל הדעות פוסעים שלוש פסיעות.

ברך עלינו ה' אלוקינו את השנה הזאת

ז. שבוע הבא כמו עכשיו (מוצ"ש - ד' בחשוון) מתחילים לשאול ולומר "ברך עלינו". האשכנזים אומרים ברח עלינו כל השנה, ויש להם שינוי קטן, בחורף הם מוסיפים: "ותן טל ומטר לברכה", ובקיץ אומרים: "ותן ברכה". וברכת "ברך עלינו" שלהם קצרה מאד. אבל אם חס וחלילה יש עצירת גשמים אז האשכנזים מוסיפים בשומע תפילה "וענגנו", והנוסח של "וענגנו" לקוח מ"ברך עלינו" של הספרדים⁸.

טעה ואמר "ברכנו" בימות החורף

ח. ומי טועה ואומר "ברכנו" כמו שהוא נהג כל ימי הקיץ זה לא פשוט. צריך לחזור בתנאים מסוימים: א. אם הוא טעה ונזכר באמצע הברכה, אז יחזור לברך עלינו, ויאמר ותן טל. ב. ואם הוא אמר ברוך אתה ה' - יאמר למדני חוקיך, ויחזור לברך עלינו. ג. ואם הוא כבר חתם מברך השנים, לפי הספרדים לפני שמתחיל

4. רצו לעשות סליחות בכותל המערבי, היה שם הרב צבאן ע"ה ועוד כמה רבנים. ואני באתי קצת לפני שהתחילו, אז הלכתי אליו הביתה ושאלתי אותו כמה שאלות, וראיתי ספרים שלו (עמוסים מני בטן" (ישעיה מ"ג). ספר על ספר על ספר מלאים אבק. והספרים של הדור החדש מונחים בסלון, מסודרים. מה לעשות?! אמר לי כתוב "דע מה שתשיב לאפיקורוס" (אבות פרק ב' משנה י"ד). ואיך נדע מה להשיב בשעה שאינני יודע מה הוא אומר? אבל עכשיו כשאתה יודע מה הוא אומר, איך תדע מה שתשיב? זו עוד שאלה. אבל אני לא נכנס לפרטים.

5. מרן כותב (שם): בשר שעברו עליו שלושה ימים בלא מליחה, דמו התייבש בתוכו ואסור לאכול אותו רק צלי. זו חומרא של הגאונים, ומרן פסק אותה.

6. ושם ביבי"א כתב: 'בשר במקרה', במהדורות החדשות הוסיף הרב בכתב ידו: 'בפריז'י', כי במקרה פשוט לא.

7. פעם שאלתי אותו על איזה תוספות בבבא מציעא (דף מ"ז ע"ב) שלא הבנתי אותו, לא ענה לי. שלחתי לו פעם שניה, כתבתי לו "וברכה לראש מס'ביר" (ע"פ מ"ש"י י"א כ"ו). תסביר לי. לא ענה, היה קשה לו לענות. לא היה מרגיש טוב, והיה עסוק בסידור ובעריכת הספרים שלו.

8. ושם כתוב מלה אחת שלא הייתה מובנה: "ברכה ונזכה", אין לזה משמעות. פעם ראיתי כתבו: זה לא ונזכה, אלא זה ונדבה. בגשמי ברכה ונדבה. (זה לקוח מברך עלינו שלנו).

הדפוס! פגיו 24 שאלת ביאמה! בית ההוראה כסא רחמים רבית ממזנות חינוך ילדים 24 בית הוראה כשרות 02-5353-383 *תנ"ך (קבל) גשונות אס דרך האגרי www.yhr.org.il

אמא רחל תתחנן למענכם העבירו את שמותיכם למעמד האדיר התקשרו או שלחו הודעה: 08-6727523

רחל מבכה על בניה

של ששים לתקופה לא הולך לפי התאריכים שלנו.

בג'רבה נהגו כמו בארץ ישראל

ג. בג'רבה נהגו לומר "ברך עלינו" כמו ארץ ישראל. למה נהגו ככה? יש כל מיני טעמים. היו אומרים שמזג האוויר שלנו בג'רבה דומה למזג האוויר של ארץ ישראל¹⁰, ושם גם כן חסר להם גשם בג'רבה. והג'רבים היו אומרים שג'רבה זה חלק מארץ ישראל, היו אומרים 'היא פרודזור של ירושלים'. לפני מאתיים שנה היה חכם אחד מרוקאי שמו רבי מסעוד רואח¹¹, והוא פגש יהודים בג'רבה, והוא אמר להם: למה אתם אומרים בשבעה בחשוך? עוד לא הגיע הזמן. אמרו לו: ג'רבה זה פרודזור של ירושלים, אמר: אלה דברי רוח, אני שמי רואח ואתם רוח גם כן... מה זה? אתם חלק מארץ ישראל? אז תפרישו תרומות ומעשרות. מה אתם מבבלים את המח? אתם לא בארץ ישראל. אחר כך דיבר עם הרבנים, אמר להם: אתם משגעים את העולם, למה אתם אומרים ברך עלינו בז' בחשוך? אמרו לו: זה לא דברי רוח, זו גמרא. הוא התפלא, גמרא?! איפה הגמרא הזאת? **הראו לו בגיטין** (דף ח' ע"א) **שרבי יהודה אומר כל האיים שנמצאים בים התיכון מול ארץ ישראל דינם כמו ארץ ישראל**¹². וככה נמצאת ג'רבה.

מנהג זה נמצא בתשובות הגאונים

יד. אבל זה לא מספיק. קודם כל אם ג'רבה כמו ארץ ישראל, למה לא תפרישו תרומות ומעשרות? דבר שני, זו דעת רבי יהודה, דעת יחיד. אז למה עושים כמו דעת יחיד? אלא האמת היא אחרת. **נמצא בתשובות הגאונים** בספר הלכות גדולות הוצאת הילדסהיימר ("ח"א עמ' 360, ומובא בספר המועדים בהלכה עמ' קנ"א) **שבחוץ לארץ יש מקומות באפריקאה שנוהגים כמו ארץ ישראל**. וזה כולל את כל אפריקה, גם את מרוקו, גם מקומות של הרב רואח ואחרים, אבל במשך הדורות שכחו. אמרו: לא, ההלכה לא ככה, הרמב"ם ("פ"ב מהלכות תפלה ט"ז) ומרן (סי' ק"ז ס"א) כתבו אחרת. אז נשאר המנהג הזה בג'רבה ושכחו את המקור שלו. כי ספרי הגאונים לא היו מצויים באותו זמן. אבל היום שיש לנו ספרי הגאונים זה המקור.

הפקדתי שומרים

טו. יש הרבה דברים שנשכחו במשך הדורות, ואחר כך מחפשים את המקור שלהם. היה דבר למשל שהיו נוהגים בג'רבה וגם בבבל (ככה מעיד רבי יוסף חיים). חתן אחרי ליל החופה שלו מעיקר הדין יכול לגור עם אשתו בלי שום בעיה, אבל בג'רבה נהגו שמעמידים עליהם שומרים, שומר לחתן ושומרת לכלה במשך שבועיים, אחר כך בסדר גמור. מה המקור לזה? הביא את זה **מורנו הרב רבי חיותה הכהן ע"ה** בספרו זכרי כהונה בסוף (עמ' ש"ז - קונטרס תורת המנהגים) הביא הדבר הזה, והביא את זה גם **רבי יוסף חיים ע"ה** בספרו עוד יוסף חי הלכות (פרשת שופטים אות א', מובא בזכרי כהונה), וגם **כן הרב עובדיה ע"ה** מביא את זה בספרו טהרת הבית ("ח"א עמ' תצ"ז) שיש מנהג כזה בג'רבה ובבבל. ואף אחד לא כתב

10. התיירים שהיו פה והיו שם, אומרים: באר שבע כמו ג'רבה בדיוק. מזג האוויר שלנו אותו דבר. באר שבע בדרום וג'רבה בדרום. והיו הרבה תוניסאים שמזכירים את ה"דרום" כמו "חיי הדרום", 'חנות הדרום'. **רבי שמואל עידאן ע"ה** נתן עצה לכמה סוחרים בימינו (נשאר מהם אחד שיהיה בריא - רבי משה חדאד), הייתה להם חנות ברחוב נחלת בנימין, אמרו לו: מה נקרא לה? אמר להם: 'חיי הדרום'. למה חיי הדרום? כי זה מזכיר לנו את דרום תוניסיה - ג'רבה. והיה גם כן איזה עיתון שהיה יוצא פעם בכמה חודשים: "הד הדרום". כל הזמן דרום ודרום. דר רום (עיין רמב"ן שמות כ"ו י"ח). מזג האוויר מאד דומה.

11. או ראוה לא יודע. הוא חיבר פיוט לשמיני עצרת שמתחיל: "מי זאת עולה". מופיע בספר קול יעקב (סימן י"ב), וכל הפיוט הזה הוא על פי הקבלה.

12. ומאיפה ר' יהודה למד את זה? שנאמר "וגבול ים והיה לכם הים הגדול וגבול" (במדבר ל"ד ו'). מה זה הים הגדול וגבול? הגבול המערבי של ארץ ישראל זה הים הגדול. אבל מה זה וגבול? כל מה שיש בים התיכון מול ארץ ישראל דינו כמו ארץ ישראל.

מה המקור למנהג הזה, מרן כותב מפורש שאחרי הלילה הראשון יכולים לחיות ביחד כרגיל (עיין יו"ד סי' קצ"ב ס"ד), אמנם יש זמנים שהיא טמאה ויש זמנים שהיא טהורה, אבל הם לא צריכים שומר. מה השומרים האלה?! מאיפה הבאתם את המשמרות כהונה הזה?!... אבל מתברר שזו דעת ראשוני ראשונים. **ככה דעת רבי יוסף בן מינאש** תלמידו המובהק של הר"ף¹³, שצריכים לעשות שומרים לחתן ולכלה עד אחרי שבועיים. וגם אמר את זה הגאון **רבי מאיר הלוי** (הרמ"ה) שהיה בן דורו של הרמב"ם¹⁴. **והרא"ש מביא בשם את הדבר הזה בפרק קמא דכתובות (ס"ט ט')**. **אמנם הוא דחה את הראיות שלהם ואמר שאין צורך. ומרן פסק כדעתו והלכה כבתראי**. אבל המנהג הזה נשאר ביד הנשים. כל אחת מסרה לכלתה או לבתה, את צריכה שומר, אתם צריכים שומרים, ואנשים לא יודעים. ככה נוהגים ואף אחד לא אמר המנהג הזה שטות ודברים בטלים. אבל לא ידעו את המקור של המנהג. וכשלמדנו כתובות עם הרא"ש וראינו את זה, זה דבר נפלא מאד

כאשר גומרים סוגיא בגמרא צריך ללמוד הרא"ש

טז. היום יש אומרים שצריך ללמוד את הר"ף. הגר"א אומר אם אדם לומד כל יום דף אחד או שנים ר"ף אחרי שנה יראה את הפעולה היפה שנעשתה בו, יהיה בקי בכל הש"ס (עליות אליהו דף י"ט ע"ב). אבל הר"ף לבד לא מספיק, משום שהר"ף מביא רק את דעתו. תלמד את הר"ן? הוא מאריך. נימוקי יוסף? גם כן מאריך. אז יש לנו את הרא"ש שבני על הר"ף, הלשון של הר"ף זה הלשון שלו, והוא מוסיף על זה עוד דעות. יש בו הכל, גם חכמי ספרד - הרמב"ן, רבנו יונה, הרשב"א (לפעמים). וגם כן חכמי צרפת - רבנו תם, ר"י בעל התוספות וכדומה. ואתה לומד את הגמרא כולה וחזרה מהרא"ש. החוות יאיר (סי' קכ"ד) מאד משבח את הלימוד של הרא"ש. **לכן כאשר גומרים סוגיא בגמרא, צריך ללמוד את הרא"ש**. והוא בדרך כלל מובן, ואם יש איזו הערה, תמצא שם הגהות בית חדש, תפארת שמואל, פילפולא חריפתא¹⁵, קרבן נתנאל. ויש ברא"ש הכל. זה הר"ף עם כל התוספות, בלי אריכות ובלי פלפולים ובלי קושיות. הכל כתוב ברור כשמש. והיום אנחנו פשוט לומדים בספרים האלה¹⁶.

13. הר"ף היו לו כמה תלמידים. וכאשר הכתיר את תלמידו רבי יוסף בן מגאש כתב עליו: **התלמיד הזה שלי, לא נמצא כמוהו בימי משה רבנו** איך זה יכול להיות? אלא על משה רבנו כתוב שאמר לעם ישראל "הבו לכם אנשים חכמים ונבונים וידועים לשבטיכם" (דברים א' י"ג), ואחר כך נאמר: "ואקח את ראשי שבטיכם אנשים חכמים וידועים" (שם ט"ו). ואיפה הנבונים? הגמרא בעירובין (דף ק"ע"ב) אומרת "ונבונים לא אשכח" - לא מצא נבונים. ואילו התלמיד הזה שלי רבי יוסף בן מגאש, גם חכם וגם נבון, אם כן גם בימי משה לא אשתכח כוותיה... והרמב"ם כותב על רבי יוסף בן מגאש בהקדמה לפירוש המשנה, שאפשר לומר עליו "וכמוהו לא היה לפניו מלך" (מלכים ב' כ"ב כ"ה), "היה לו עיון מבעית" - עיון מפחית.

14. כשנפטר הרמב"ם הוא היה בן שלשים שנה. הוא כתב כמה הלכות, והיה לו עיון מיוחד במינו. הסגנון שלו בספריו בארמית, כאילו היה אחד מחכמי התלמוד. יש לו ספר 'ד רמה' על סנהדרין, ועוד ספרים.

15. מי חיבר פילפולא חריפתא? בעל תוספות יום טוב, ואין בו פלפול אחד... כולו ישר. ישר ישר ישר. משהו מיוחד. פעם משהו כתב: מספרים שמהר"ל מפרגא המציא גולם, הוא לא המציא גולם, אבל הוא המציא לנו תלמיד חכם גדול ששווה את כל הגלמים שבעולם... הוא צריך לעשות גולם?! הביא לנו את התוספות יום טוב שהספרים שלו יקרים מפז, פטשן ומעיין אמתי וישר.

16. לפני שנים רבות הרב צבאן ע"ה עלה לארץ, והיה כל הזמן מתכתב עם אבא. ויום אחד כתב לו: **יש מבחן לאחך** (היה קורא לעצמו ככה, שהוא כמו אחיו של אבא) **בחושן משפט**, תתפלל עלי שאצליח. אחר כך כתב לו: לא הצלחתי, כי אומרים לנו אל תביאו מקורות מהשלחן ערוך, רק מהגמרא. ואני לא יודע את הגמרא כולה בעל פה כמו האשכנזים. ועוד דבר, שהאשכנזים שם חזקים יותר מאתנו, ולא נותנים לנו לעיין במקורות. יש שם שמונה סטים של תלמוד, ועשרים וחמשה נבתיים, והם חוטפים לנו את המסכתות ואנחנו נשארים בלי כלום... לכן נתון 25 שאלות נדמה לי שענה על 8. (ואבא לקח את השאלות האלה למזכרת. מי יודע איפה נמצאות השאלות האלה היום). והיום יש שאלות עוד יותר קשות. פעם אחת היה

לפרטים והזמנות:
053-6652663

כל תשמישי הקדושה במקום אחד
ספרי תורה • תפילין • מזוזות • מגילות ועוד

מוצה ע"י מגוהים מוסמכים משיבת כסא רחמים

קריאת הפסוק האחרון בהפטרה

יש עוד מנהגים שהעולם אינם יודעים את המקור שלהם. למשל יש מנהג שהיה אצלנו בתנוס ואולי היה גם בג'רבא (אינני יודע, לא הייתי בג'רבא רק חודש-חודשיים), שכאשר קוראים את ההפטרה, כל הקהל קוראים ביחד את הפסוק האחרון של ההפטרה, ואחר כך חוזר עליו המפטיר. מאיפה בא המנהג הזה? אף אחד לא יודע. ומצאתי באבודרהם (סדר הפרשיות וההפטרות) שמביא שכאשר מלך רב האי גאון אחרי אביו רב שרירא (שהיה גאון גם כן, ונפטר בשנת ד' אלפים תשע"ז. לפני אלף וארבע שנים), זה היה בפרשת ויחי. וכשקראו את ההפטרה של ויחי, בפסוק האחרון שם כתוב: "ושלמה ישב על כסא דוד אביו, ותיכון מלכותו מאד" (מלכים א' ב' י"ב) והקהל שינו מלשון הפסוק ואמרו: "והאי ישב על כסא שרירא אביו ותכון מלכותו מאד", (ובאמת רב האי היה גאון במשך 21 שנה). מי הרשה להם לשנות את הפסוק? אבל על פי המנהג הזה זה מובן, כי המפטיר קרא כמו שכתוב: "ושלמה ישב" וגו', ובתחילה כאשר הקהל קראו יש להם הפתעה, עכשיו מלך גאון חדש שכולם אהבו אותו, אז שינו מלשון הפסוק¹⁷.

קריאת ההפטרה אצל הבבלים

יש מנהג אחר אצל הבבלים, שאחד קורא את ההפטרה, וכולם קוראים אתו ביחד, עד שאתה לא שומע מה שהוא אומר. מה זה?! ככה הם נוהגים. התפללנו בכמה מניינים של הבבלים, וככה כולם עושים. אבל המנהג הזה מובא בחתם סופר (אורח חיים סי' ס"ח), ואומר שם שככה נהגו אצלנו בכמה קהילות בשביל שלא לבייש את מי שאינו יודע לקרא את ההפטרה, וישבור את המלים ויתחילו לצעוק עליו. והוא חייב לקרוא את ההפטרה למנוחת אביו או סבו וכדומה, מה יעשה? לכן כולם קוראים אתו ביחד, ואחר כך הוא קורא את הברכות מתוך הסיודור.

קריאה לחתן מספר תורה פרשת "ואברהם זקן"

יש עוד מנהג שאנחנו מעלים את החתן בשבוע של החתונה בשבת, ומוציאים לו ספר תורה מיוחד, ושם קוראים: "ואברהם זקן בא בימים" (בראשית כ"ד). והמנהג הזה ידוע אצל הרבה עדות, אצל הטריפוליטאנים, ואצל הג'רבאים, ונדמה לי שגם ידוע בתנוס. ואצל האשכנזים לא ידוע. והשבוע ראיתי בתשובה שכתב נכד אחי רבי יצחק מאוזז שיהיה בריא (ומקרוב הוציא ספר שו"ת "חקרי הלכה") באור תורה (תשרי תשפ"א סי' ד') ומביא שם שחכמי תנוס לא ידעו מקור לזה, ואמרו שזה שלא כדן להוציא ספר תורה בשביל החתן, רק אנחנו שותקים להם. ככה כתבו רבי מסעוד אלפאסי ומהרי" לומברוזו ועוד (הובאה תשובתם בשו"ת דברי דוד מילדולה סי' ל"ד). איך זה יכול להיות?! הרי המנהג הזה קדמון, ומובא בדברי הגאונים (עיין אוצר הגאונים סוטה דף מ"א ע"א), ברבי יהודה ברצלוני (ס' העתים סי' קפ"ח), בריטב"א (יומא דף ע' ע"א, ע"ש), ובהרשב"ץ (ח"ב סי' ט"ל), ובבית מנוחה (דף קס"ז ע"ב), וכנסת

בוהן, שמו רבי אליעזר שפירא, (בן אחיו של רבי אברהם שפירא), ועשה להם מבחן כזה קשה שלא מצאו ידיהם ורגליהם. האברכים יצאו מאוכזבים אחרי המבחן, אמרו זה לא מבחן בחשן משפט, זה חושך משפט... מה זה השאלות האלה? מאיפה הביאו אותם?! ושאלו את הבוחן, שאלה פלונית מאיפה הבאת אותה? האם היא כתובה בספרים? אמר להם לא, היא לא נמצאת בשום ספר, היא כתובה בחוברת "תבונה" שכתב אותה רבי ישראל סלנטר... למי יש אותה?! חוברת בודדה שהופיעה בשנת תרכ"ד, והוא לקח ממנה שאלה וזרק להם. מה הם יעשו?! יצאו וידיהם על ראשם. והיה שם גם את הרב משאש, והיה לו זכות לתת להם שאלה אחת, ושאל אותם שאלה לא קשה כל כך, מה הפירוש ראשי תיבות: בקש"ם בל"ב? אנחנו מכירים את זה: "בקנין שלם מעכשיו במנא דכשר למקניא ביה". והמלים האחרונות כתובות בגמרא בבא מציעא (דף מ"ז ע"א). והם לא ידעו גם דבר כזה, מה לעשות. היום התורה ירדה, אבל זה לא פשוט. ובימי הרב צבאן השאלות היו יותר קלות, היו לקוחות מהגמרא. ומי שלא זוכר את הגמרא בעל פה מה יעשה? לכן הדרך הטובה לפי דעתי היא ללמוד את הרא"ש.

17. אומר רב שרירא: "סמכנו להאיי בננו באבות בתי דין" (אגרת רב שרירא גאון בסופה). כבר נסמך בחיי אביו.

הגדולה (סי' רפ"ב בהגה"ט). מה זה אנחנו "מרשים" לקהל, ולא רוצים להתערב במנהג שלהם¹⁸? צריך להתערב במנהג?! הרי זה מנהג מזמן הגאונים. אלא כנראה ששכחו את המקור, כי מה שהשלחן ערוך לא כתב, לא תמיד יכולים לזכור. [א"ה, שם בתשובת חכמי תנוס ציינו לדברי התשב"ץ והערוך. והנדון שם לא על עצם המנהג אלא במעשה שהיה שהחשיבו את קריאת החתן "ואברהם זקן" למנין ז' קרואים. וכתבו שכמו שבשבת ר"ח ושבת חנוכה מעלים ז' מלבד קריאת ס"ת שני, כ"ש קריאת פרשת "ואברהם זקן" שאינה חובת היום. וציינו לדברי הרשב"ץ שמוכח שאין זה אלא מנהג ולא חובה, וגם ציינו לדברי הערוך שדעתו שקוראים זאת בעל פה (אחר שקרא החתן ג' פסוקים מפרשת השבוע), ועל זה סיימו: הא קמן דצייד הרב הנזכר (התשב"ץ) להמציא טעמים להתיר הוצאת ס"ת בשביל החתן וא"כ איך יעלה על הדעת שיעלה במנין העולים בחובת היום דבר שאינו אלא מנהג בעלמא ואדרבא העיקר היה לקרוא פ' ואברהם זקן ע"פ כמ"ש הערוך, שהוא המנהג ההגון וכמו שנוהגים בכל המערב. איברא שבעירנו זו נוהגים להוציא ס"ת ב' לכבוד החתן ועולה החתן בכלל הנוספים קודם שישלימו קריאת חובת היום וכו', ואע"פ שאין זה מנהג הגון, כבר נהגו כך ויש להם על מה שיסמוכו כמ"ש קצת מהפוסקים, אבל הבו דלא לוספי עלה למנותו בכלל הקרואים לחובת היום דזה ודאי טעות גמור הוא וכו'. ע"כ. ומכל מקום מה שכתבו שיש להם על מה שיסמוכו כמ"ש "קצת מהפוסקים", אין זה קצת, אלא מימי רבותינו הגאונים נהגו כן. וכן העיר באור - תורה תשרי התשפ"א סוף עמוד מג]. ולא זו בלבד, אלא שרבי כלפון ע"ה אומר (ברית כהונה מערכת ח"ת אות א') שזה מנהג טוב מאד, כדי שהחתן יראה את השבועה שהשביע אברהם את אליעזר עבדו, ואומר לו "שים נא ירך תחת ירכי" (בראשית כ"ד ב'). ואומר לו תשמע! אני משביע אותך ש"לא תיקח אשה לבני מבנות הכנעני" (שם ג'), כדי שיזכור החתן שאסור לקחת אישה נכריה¹⁹. ולא רק שהחתן קורא את זה, אלא שאחרי זה הוא לוקח את הספר תורה ומסתובב אתו על כל בית הכנסת. תזהר! אתה נשבע בספר תורה שלא תשיא לבנך או לבתך מאומה אחרת. זה מנהג נפלא מאד ולא ידעו את המקור שלו.

אין ב"חנה" משום חציצה

כ. יש עוד מנהג - שהכלה עושה חנה (מורחים על ידיה כשהולכים למקוה)²⁰. והאשכנזים לא מכירים את המנהג הזה, ופעם בלנית אחת ראתה את הידים של הכלה ואמרה: מה זה?! זו חציצה! והיה רעש גדול. ואביה היה מחכה בחוץ, כדי לומר לה "מזל טוב". אבל הוא רואה שהם מתעכבים. דפק ושאל "מה קרה

18. קראתי ולא האמנתי, אמנם לא בדקתי אחריו, אבל אני יודע שהוא מדייק, ואם כתב ככה, מסתמא ככה הם כתבו.

19. והיום בעוונות הרבים, זה נפרץ בעולם. יכול להיות שגריר ישראל בארצות הברית, ובנו לוקח אשה נכריה. מה אכפת להם? קוראים לזה "להשביח את הגזע"... ככה אמר פעם בן גוריון השוטה המוחלט: "להשביח את הגזע". ובגלל זה עשה רעש בחוק מיהו יהודי. אמר לי שו"ת כלה שהיא נכריה, אבל היא מדליקה נרות שבת... יפה מאד. גוי שמדליק נרות שבת יכול בכלל לברך "אשר קדשנו במצוותיו ויצונו"? הוא לא ציוה אותה.

20. ופעם כתבו קונטרס עם כל המנהגים של ג'רבא בחתונה, וביניהם כתבו שחינה זה "אשכול הכופר" - כמו שכתב רש"י במסכת שבועות דף... ד"ה... דף ריק, וד"ה ריק. רק אומרים שרש"י במסכת שבועות אמר שאשכול הכופר זו חנינה בערבית. אבל רש"י לא ידע ערבית, מה נעשה? הם כתבו ככה. אמרתי מסתמא זה לא שבועות, אלא שביעית, וזה לא רש"י, אלא רבנו עובדיה. לקחתי מסכת שביעית וחיפשתי ברבנו עובדיה מברטנורא וראיתי שהוא כתב את זה, אשכול הכופר נקרא "אלחנא" בערבית (פרק ז' משנה ו'). ואותו אחד שכתב את המנהגים של ג'רבא בחתונה חולם... כתב במקום "שביעית" - שבועות, ובשבועות אין פירוש רבנו עובדיה מברטנורא, לכן כתב "רש"י". ובשביל שלא יתפסו אותו שאין דבר כזה, כתב "דף" בלי מקור, ולך תחפש בארבעים ותשעה דפים... וגם ד"ה אין. ככה עושים!?

קריאת "פיטום-הקטורת" מתוך קלף

91 פעמים למענכם

לפרטים: 08-6727523

כאלה שמחמירים במכונה, אבל רוב העולם מקילים בזה. ויש חנויות של ספרים שכתוב עליהם שהם הולכים על פי ההלכה, ופרסמו את זה וחתמו על זה כל הרבנים, גם האשכנזים וגם הספרדים. צריך ללמוד את זה.

קטן וגדול שם הוא

כד. קבלתי חוברת שהפריעה לי מאד. חוברת לחג הסוכות שאני מופיע בה למעלה כמו איזה אדמו"ר... ולמטה שני רבנים קטנים, שני חשיפי עזים (מלכים-א' כ"ז) הרב עובדיה ע"ה ויבדל לחיים הרב יצחק ברדא שליט"א. וכי אני למעלה מהם? מה הטירוף הזה? אני לעומת הרב עובדיה עפר ואפר. פשוטו כמשמעו - עפר ואפר²⁴. מי הרשה להם? הם חושבים שהם עושים לי נחת רוח. איזו נחת רוח זו?! נחת רוח שאני מעל הרב עובדיה? ועוד שמים תמונה גדולה וענקית.

24. פעם מצאתי רמז, "אנכי עפר ואפר" (בראשית י"ח כ"ז) גימטריא תשי"ח. וזו השנה השיית בה בר מצוה. ואם תגידו שזה ענוה, הנה הנוודע ביהודה כתב ככה, והנוודע ביהודה היה חזק ותקיף מאד. אבא היה אומר עליו: "אמיץ לבו בגבורים" (עמוס ב' ט"ז). וכותב בהקדמתו לנוודע ביהודה ככה: "אנכי עפר ואפר, אבוא לחבר ספר וכו', וראוי היה לי, להסתר בסתרי אהלי. ולא לשלוח דברים, בכל פינות ועברים. אכן אמרתי בלבי, סופי לעפר שובי. וזה כל האדם, ולמה שם אדום. ואשכב כאבן דומם, ונפשי תאכל ותשומם. טוב אעשה דבר, שפתותי ידובבו בקבר".

כאן?! אמרו לו "יש לה חנה וזו חציצה". אמר להם איזו חציצה?! אנחנו תמיד עושים חנה, לכי מפה!... אז היא שתקה. ובאמת, התברר שזו לא חציצה. והגאון יביע אומר ע"ה (ח"ב חיו"ד סי' י"ג אות א') הביא מתשובת הרמב"ם (ירושלים תרצ"ד סי' קל"ט) שזו לא חציצה. ולמה? כי זה מראה בעלמא - "חזותא בעלמא". אין בזה ממשות. ואילו ידעו האשכנזים את הדבר הזה, לפחות היו מרשים לספרדים ולא עושים להם רעש.

שבילה בליל שבת בין השמשות

כא. פעם הרב ע"ה גם כן אמר שכתוב בספר בני בנימין של רבי בנימין גבון²¹ (דף ק"ד)²² שבביל שבת היו טובלין בין השמשות, כדי שלא יטבלו בחמין בשבת. כי לא גזרו על שבות בין השמשות. אבל האשכנזים לא מניחים להן, ואומרים להן תחכו עד צאת הכוכבים. אבל זה לא נכון, אדרבא, מצוה לטבול בבין השמשות. הרי מגיעות לביתן יותר מאוחר. אבל מה לעשות? לך תסביר להם... תביא להם בני בנימין?! יאמרו לך מי זה?! זה "פרנק", אנחנו לא חייבים לשמוע לו... זה לא ככה. כל אחד צריך ללמוד את המנהגים של השני, וכל אחד יכבד את הסברות של החכם השני. צריך להשתחרר מהדמיון! וכי הרמב"ם לא פוסק גדול?! ואם הוא כותב

שחניה זו לא חציצה, מספיק בזה, ולא צריך לחפש חומרות. לא לעשות החומרות האלה.

אמירת תחנון ביום ז' בחשוון

כב. בז' בחשוון אומרים כאן בארץ ישראל תחנון כרגיל. ורבי שלמה מאזוז ע"ה אומר שגם בארץ לא אומרים תחנון ביום הזה. אבל במחילה מכבודו, בגרבא לא היו אומרים תחנון ביום הזה [משמחתם שהם כמו ארץ ישראל, ומתחילים לשאול בז' בחשוון], אבל בארץ ישראל אין שום סיבה שלא לומר תחנון בשבעה בחשוון. וכי אתה יודע איך בסוף תהיה השנה?! שחונה או גשומה?! כשיהיה הרבה גשם אין הכי נמי. אבל עכשיו אומרים תחנון כרגיל.

להיזהר על פאות הראש והזקן כשמסתפרים

כג. יש אנשים שנכשלים כאשר מספרים את הפאות, ומספרים אותם במכונה. זה מספריים כעין תער, ומזן כותב ביורה דעה (סי' קפ"א ס"ג) שאסור להסתפר במספריים כעין תער. כתב שם שיש אוסרים ויש לחוש לדבריהם²³. אבל במספריים שישאירו קצת מהשיער זה בסדר. והזקן דינו קל יותר, כי מותר בו מספריים כעין תער, זאת אומרת שמותר במכונה. אמנם יש

21. הוא היה המאמץ של רבי יעקב שאול אלישר ע"ה שהיה אחר כך הראשון לציון. כי היה יתום מאביו, והוא אומץ על ידו.

22. ואני התפלאתי, איך הרב זוכר את הדף? אם זה היה גמרא מובן, כי על הגמרא חוזרים כל הזמן, לכן זוכרים פחות או יותר. אבל בספר בני בנימין לזכור את הדף? עד שפתחתי ספר בני בנימין, וראיתי שבדף הזה כתובים כל המנהגים של ירושלים. לכן הרב זוכר שזה בדף ק"ד. וסימן לדבר "בני בנימין" בני - מיעוט רבים שנים, בן (52) ועוד בן (52) גמטריא 104 - דף קד...

23. לכן אבא ע"ה כשהיה מסתפר היה שם את האצבע שלו על יד האוזן, והספר היה רוצה לסדר את התספורת שם, אבא היה אומר לו: כאן לא תיגע. מאחורי האוזן כן, ליד האוזן לא.

בית נאמן

כס"ד

לאור הביקוש העצום נפתח מסלול נוסף של

תיקון ברית

שיעשה ע"י יותר מומנין תלמידי חכמים שלומדים תורה בתענית דיבור לילה שלם לזכותך, כולל קריאת תהילים שלם ותפילות מיוחדות למענך. ובאשמורת הבוקר יערך פדיון נפש לכל שם!

בעלות 72 ש"ח לכל נפש

תיקון נפטרים

שתיקן המקובל האלוקי רבי יהודה פתיה זצ"ל

בעלות 50 ש"ח לכל שם

התיקונים ייערכו ביום המישי י"א במזר השוון יום הילולת רחל אמנו

להעברת שמות:
08-6727523

וכן בהודעה אל 08-6727523 או בעמדות נדרים פלוס

אנשי
אנשי
24 שעות
כב קווי

700 שנה נהגו ככה, נקום ונשנה!?

כה. לכן מי שתגיע לידו החוברת הזאת (והיא בעילום שם), שיוריד את פתח השער. או שיגנוז את כל החוברת, כי יש בה עוד דברים שאני לא תופס אותם. כמו שכתבו שם בשם הרב יצחק ברדא, שמרן חזר בו מהשלחן ערוך שלו. **אתם יודעים כמה זמן לקח למרן לחבר את השלחן ערוך?** בבית יוסף עסק 20 שנה, ומהדורא בתרא עוד 12 שנה, ושלחן ערוך 15 שנה, **47 שנים מחיינו הקדיש בשביל בית יוסף מהדורא ראשונה ושניה ושלחן ערוך! ופתאום חזר בו מהכלל? למה חזר בו? מי אמר לך שחזר בו?** כי בתשובה שלו אומר אנחנו הולכים ע"פ הרמב"ם.

נכון, על פי רוב אנחנו הולכים אחרי הרמב"ם, חוץ ממקומות מעטים שמרן פסק אחרת. כי "הלכה כבתרא", וזה כלל ידוע ומפורסם (הובא בשם הגדולים ח"ב מערכת ספרים, בסדר תנאים ואמוראים אות כ"ה) **כשנחלקו ראשונים הולכים אחרי הראשונים האחרונים, או שהולכים אחרי המנהג.** ומרן פעמים רבות נטה חסד להרמב"ם, ולפעמים אפילו שהרמב"ם הוא דעת יחיד אם המנהג כמוהו, פסק כמוהו²⁵, אבל בדבר שלא נהגו ככה, מרן פסק אחרת. איך אפשר לברך נגד מרן?! ובליל פסח הוא אומר לברך על כל אחד מארבע כוסות בורא פרי הגפן, כי ככה דעת הר"ף (פסחים דף כ"ד ע"א מדפי הר"ף) והרמב"ם (פ"ח מהלכות חמץ ומצה ה"ה וה"י). אבל הרא"ש הקשה עליהם קושיות נכונות מאד, ופסק שלא לברך רק על כוס ראשונה ושלישית, ונהגו בספרד כמוהו. (וככה פסק מרן סי' תע"ד). אז 700 שנה נהגו ככה, מימי הרא"ש עד היום. האם אנחנו נקום עכשיו ונבטל את זה ונפסוק אחרת!?

"לא מחמירים נגד מרן המיקל"

כו. ולא זו בלבד, אלא שהרב ברדא שיהיה בריא, שכח דברי עצמו. יש לנו כאן אור תורה משנת תשל"ג חודש טבת (עמי ש"ו), ואני אקרא לכם מה שהוא אומר, (הוא מביא שם בחוברת הזאת שהרב ברדא למד אצל מורנו הגאון רבי מאיר ועקנין רבה של טבריא. וזהו): "עוד רגע אדבר, כי כשמוע הרבא"ד מקודש פה עיר הקודש טבריה תבנה ותכונן יעזרה אלוקים, הלא הוא סבא דמשפטים מר ניהו מופת הדור והדרו הרב הגאון רבי מאיר ועקנין גר"ו שכבוד תורת הגרע"י גר"ו (הרב עובדיה) כתב שטוב להחמיר בעשרה (שאם עושים זימון בעשרה שיהיו כולם גדולים), אמר שלא מחמירים נגד מרן המיקל. ויען יצחק ויאמר, כי כן דבר המלך לפני כל יודעי ספר, איהו גופיה הגרע"י גר"ו בשו"ת יב"א ח"א חיו"ד סוס"י ג"ג וכו'. ע"כ. אז אם הרב ועקנין אמר לך שלא מחמירים נגד מרן, אתה תקל נגד מרן! וכי יעלה על הדעת דבר כזה? הרי אם נעשה ככה תיחרב התורה, ייחרב העולם. כל אחד יעשה מה שהוא רוצה. ולא זו בלבד, אלא שמכניסים לראש של אנשים פשוטים, עמי הארץ המוני העם, שמרן חזר בו מכל החיבור שלו²⁶. אז למי מרן כתב את השלחן ערוך!?

אני אפסוק נגד מרן!?

כז. פעם אחת לא הייתי בשיעור של הרב ע"ה למשל, בברכת ההלל בראש חודש, מרן אומר (סי' תכ"ב ס"ב) **שבארץ ישראל השליח ציבור אינו מברך על ההלל, אלא מתחילים מיד "הללויה הללו עבדי ה'"** כי ככה נהגו ע"פ הרמב"ם (פ"א מהלכות ברכות ה"ז).

25. למשל, בברכת ההלל בראש חודש, מרן אומר (סי' תכ"ב ס"ב) **שבארץ ישראל השליח ציבור אינו מברך על ההלל, אלא מתחילים מיד "הללויה הללו עבדי ה'"** כי ככה נהגו ע"פ הרמב"ם (פ"א מהלכות ברכות ה"ז).

26. זה כמו שאמרנו שהרמב"ם חזר בו ממורה נבוכים שלו. אחרי פטירתו היה רעש גדול על ספרו, וקם אחד ואמר, שיש מכתב מהרמב"ם (שלא היה ולא נברא), והוא כותב שם: "נכנסתי בחדרי המרכבה וראיתי כך וכך, וחזרתי בי ממורה נבוכים". לא חזר בו עד יומו האחרון! הרמב"ם היה ישר ואמת. לא יתכן כדבר כזה.

בשורה משמחת לעולם התורה

הרינו שמחים לבשר כי הופיע זרח לאור עולם הספר הגדול והחשוב שו"ת "חקרי הלכה", בעניני אורח חיים ויורה דעה ובפרט בהלכות טהרה. מאת הרב הגאון רבי יצחק מאזוז שליט"א. הספר מלא חכמה ודעת בו שאלות ותשובות אקטואליות ומעשיות ערוכות בטוב טעם מקיף כל סוגיא מהמסד עד הטפחות לא שביק פנה וזוית. וכה כותב מרן ראש הישיבה שליט"א בהסכמתו: "... מעשה ידי אומן שאר בשרי יניק וחכים, הכולל שאלות ותשובות חשובות, שם ציוה ה' את הברכה... למדתי סימן א' מתחלתו ועד סופו, בו טרח ליישב דברי מרן הקדוש מכל הסתירות. ברוך יוצר המאורות, ישר כוחו וחילו, אשרי העם שככה לו...". הגר"ד יוסף בהסכמתו לספר כותב: "...ד"ר חר"ף ובקי טובא, זך השכל והרעיון, אשר ידיו רלו בעיון עמוק ובהבנה ישרה, ולומד בהתמדה גדולה, ועדין לגאון ולתפארת, וכל מעיין המחפש לדעת כיצד לגשת לעיון ההלכה ימצא חפצו בדברי הרה"ג המחבר...".

ניתן להשיג את הספר בכל רחבי הארץ בפל: **0533-121357**

זה היום נעשה ה' גנילה ונשמחה בו

בשורה טובה לצבור שוחרי התורה ולומדיה, ולכל שואלי ומבקשי דבר ה' זו הלכה, כי בקרב עומד לצאת לאור עולם הספר החשוב שרבים ציפו לו,

שאלות ותשובות רביד הזהב חלק רביעי

להרב הגאון המפורסם, רבי **דוד ברדא שליט"א**, מלפנים רב ומורה צדק, ליוצאי עדת האי גרבא, וחבר בית הדין במרסיי צרפת.

הספר כולל שאלות ותשובות, וחקרי הלכות, מנהגים, חידושים וביורוי דינים, בארבעת חלקי השלחן ערוך, וכן התכתבות עם גדולי הדור להלכה ולמעשה. ונלוה אליו קונטרס בשם "מעריכות דוד" הוא מערכות על סדר א"ב, הערות והארות וכללים בהלכה ובאגדה, וחליפות מכתבים עם רבנים ותלמידי חכמים הי"ו. ושני מאמרים מיוחדים על הגאונים הקדושים, רבי ישועה בסיס, ורבי כלפון משה הבקן זע"א. ספרים ייחודיים אלו, עוסקים בנושאים שונים, שאלות הלכתיות ומנהגים, בהם הרב מנמק את דעתו, ומבאר בראיות ברורות לכל הלכה, דין, ומנהג, בשפה ברורה ונגישה, בבקיאיות מדהימה, ובשפה השווה לכל נפש.

הספר נתברר בכתבי ברכה מאת מרן הגאון הראשון לציון, רבנו עובדיה יוסף זע"א, וכן מהרבנים הגאונים הראשון לציון, רבי אליהו בקשי דוחן, האדמו"ר רבי אליעזר שלמה שיק, הגאון רבי יודישע מאמאן, הרב הגאון רבי מייסאל הבקן, הרב הגאון רבי שריה דבליצקי זצ"ל, ועוד רבנים חשובים.

הדורו והביאו את הברכה אל בתיכם במהיר אשר הושת עליהם 40 שנה בלבד (לא כולל משלוח).

יש אפשרות להנציח בספר ברכה, או מנוחה, ויקבל התורם את הספר כשיצא לאור בעורת השם. **ההרשמה לא יאוחר מב"ח בחשון תשפ"א.**

את התרומה ונוסף ההנצחה, יש לחבוב בכתב ברור ולשלוח לפי הכתובת: **הרב דוד ברדא שליט"א, ת"ד 2200 טבריה, פל 052-551-9062, דוא"ל: d0403@neto.net.il**

ההגדלה הגדולה

ברכת השם

היה שותף גם אתה בתמיכה וסיוע לשיבת "ברכת השם" מ.א. שדות נגב

בקניית כרטיס הגדלה ע"ס 520 ש"ח (10 52X ש"ח)

הכרטיס מקנה

זכות עצומה לנצח נצחים בתמיכה בשיבת "ברכת השם" השתתפות בקרן הבנין שיחל א"ה ממש בימים אלו 3 שמות לפדיון נפש ביום ההילולא א"ה הגדלה על עשרות פרסים יקרי ערך שי מהודר לכל רוכש ההגדלה תתקיים א"ה ביום ההילולא של רחל אמנו ע"ה ומורנו הגאון רבי משה לוי זצ"ל ולזכרו של מרן פאר הדור רבנו עובדיה יוסף זצ"ל ביום המישי י"א בחשון התשפ"א בליווי עו"ד

לפרטים חייגו 052-7181805/6/7 | 050-4166237 | 050-4104217 או במייל ybirkathashem@gmail.com

עץ חיים היא למחזיקים בה ותומכיה מאושר"

20 שנה לפטירת מורנו הגאון רבי משה לוי זצוק"ל

24,000 ש"ח לקנייה ברשתות "היפר כהן" "מחסני השוק" **היפר כהן מחסני השוק**

תכשיטי זהב ויהלומים

מזררי חשמל

3 ימים רכב השכרת

ניתן לרכוש פרק נדרים

עקב מגבלות משרד הבריאות לא תתקיים השנה ההילולא המסורתית אלא א"כ נעדכן אחרת

יידע שהכל עובר. תהיה ישר ואמתי, ותקבל מה שאמרו ראשונים ותמשיך על פיהם. ברוך ה' לעולם אמן ואמן.

מי שבירך אבותינו הקדושים אברהם יצחק ויעקב, הוא יברך את כל השומעים בלוי, וכל השומעים בפעם שניה, וכל הקוראים בעלון. הקב"ה יתן להם בריאות איתנה והצלחה רבה, אושר ועושר וכבוד, ונזכה שתיעצר המגפה - ויעמוד פנחס ויפלל ותעצר המגפה²⁸ (תהלים ק"ו ל') מעלינו ומעל כל ישראל. אמן ואמן.

28. המלה ויפלל גימטריא יוסף, בזכות הרב עובדיה יוסף ע"ה תיעצר המגיפה. אמן.

בישיבת רשב"י בשנת תשל"ג, ולמחרת אמר לי אחד הבנים של הרב מסעוד משולם (רבי מרדכי משולם הי"ד): אתמול הרב אמר שבערב שבת מדליקים נר שבת ואחר כך נר חנוכה. אמרתי לו: לא יכול להיות. אמר לי: ככה אמר. בפעם הבאה, פגשתי את הרב, ושאלתי אותו: האם הרב אמר ככה? אמר לי: אני אפסוק נגד מרן?! לא הבנתי אותו, ארבע מלים הללו היו לי חידה - "אני - תחשו ב - שאפסוק נגד מרן". מה הכוונה שלו? אמנם יש מקום לסברא הזאת, רוב הפוסקים חולקים על בה"ג ואומרים שלא מקבלים שבת בהדלקת נרות, אפילו האשה המדליקה לא קבלה שבת בהדלקתה, ולכן אפשר להדליק נרות שבת ואחר כך חנוכה. אבל האם אני אפסוק נגד מרן (סי' תרע"ט ס"א)? זה לא יעלה על הדעת. למה הרב עובדיה חולק על הבן איש חי כמה פעמים? כי הבן איש מחמיר נגד מרן, והרב עובדיה אומר שקיבלנו הוראות מרן בין להקל ובין להחמיר. ואולי מצאת תשובה אחת יוצאת מן הכלל. נראה את התשובה הזאת, אבל נמצא עוד תשובות אחרות שפוסק בהם כמו השלחן ערוך. יש מקומות בודדים שאומרים "אילו ראה מרן את הדבר הזה

היה אומר אחרת", ולא כל אחד יכול לומר דבר כזה. מה, העינין שלו יותר טוב ממרן, ויותר טוב מכל סופרי הסת"ם שבעולם?! כל ספרי התורה שלהם כולם פסולים?! איך יתכן כדבר הזה? אסור לומר ככה.

הגאון מוילנא והגאון ערך השולחן

כח. יש לנו גאוני עולם שלפעמים חולקים על מרן. יש לנו את הגאון מוילנא שלפעמים חולק על מרן וכותב את זה בביאוריו על השלחן ערוך. ויש לנו את ערך השלחן, שלפעמים מוצא פוסקים להחמיר נגד מרן. ויש לנו קבלה מרבי משה שתרונ בשיב משה (ח"א סי' קפ"ח), שאפילו שלפעמים ערך השלחן מחמיר נגד מרן, אבל אם יבוא מישהו וישאל אותו שאלה, יאמר לו בני, שלחן ערוך אמר כך וכך. זה הכל. וגם הגר"א לא היה פוסק לרבים נגד מרן²⁷. להנהיג את העם יש לנו כללים ופוסקים, ולא כל אחד יעשה מה שלבו חפץ. כל אדם צריך ללמוד ענווה, ענווה קדמה לכל, לתורה ולחכמה. והענווה היא שלא לצאת כל פעם בצעקות: "כולם טועים ורק אני החכם היחיד בעולם", אי אפשר לעשות ככה. ה' יזכה אותנו להכיר מיעוט ערכנו, ונפשנו כעפר לכל תהיה, לכל. מה הפירוש "כעפר"? אתה עכשיו דורך על העפר, אבל יבוא זמן שהעפר ידרוך על האדם (ראה בחידושי מהרש"ל בברכות דף י"ז ע"א וכ"כ הרמב"ם באגרת תימן), לכן אדם

27. הגר"א לא היה אוהב את המכירת חמץ. ופעם כתבו לי בזמן הפולמוס על השמיטה (כותבים וחוזרים, וכותבים וחוזרים, עד שנמאס לקרוא. אם תוכלו לעשות מחירים שוים לכל נפש - למה לא? אבל אם אתם עושים כל הזמן בכח, הכח לא יביא לכם כלום) הגר"א היה נגד מכירת חמץ, וא"כ כל שכן שהוא נגד היתר המכירה במשיטה. אבל הרב חיי אדם היה מחותנו של הגר"א, והוא אומר שהגר"א אין כמוהו בעולם כולו, והוא חיי אדם) כתב נוסח מכירת חמץ באדיש ובעברית, ולא הזכיר ברמז שהגר"א מתנגד לזה. אלא שהגר"א החמיר לעצמו שלא למכור חמץ, לא הייתה לו תנועה מכלולת, אז הוא קנה מהגויים. אבל להנהיג את העם ככה, אי אפשר.

מעמד אדיר

סגולה להינצל מהמגיפה הארורה ומיתר מרעין בישיין
שיתקיים ביום חמישי י"א במר השוון
יום הילולת רחל אמנו
ופטירת רבנו הרב משה לוי זצוק"ל

אברכים תלמידי חכמים מוזפלים בתורה ויראת שמים מהורה יקראו מתוך קלף את פיתום הקטורת למענכם 91 פעמים מילה במילה בקדושה וטהרה (עפ"י דברי מרן ראש הישיבה רבנו מאיר מאוזן שליט"א)
בנוסף יערך סדר לימוד מיוחד לכבוד בעלי ההילולא וסעודת אמנים להצלחתכם ושמותכם יוזכרו במעמד אדיר זה

הזוהר הקדוש הפליג בשבח אמירת פיתום הקטורת וזו לשונו: "אמר רבי שמעון, אי בני הוו ידעין כמה עילאה עובדא דקטורת קמי קודשא בריך הוא, הוו נטלי כל מילה ומילה, והוו סלקין לה עטרה על רישיהו ככתרא דדהבא וכו'."

עלות כל שם: 26 ש"ח

למסירת שמות התקשרו או שלחו הודעה: 08-6727523

מענה אנושי 24 שעות, רב קווי | או בעמדות נדרים פלוס

אי בתאונה?

תשובה ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 22. נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב בין הפתורים נכונה יוגרל פרס (חובה) לציין שם וכתובת בצורה ברורה)

ילדי גאלה

בית נאמן לילדים

מתוך שיעוריו של רבנו מרן ראש הישיבה שליט"א

ל"ע נאולה בת הרבנית אסתר מאזוז ע"ה

גיליון 186

למען תספור

"איני דר אלא במקום תורה"

בשנה הראשונה שעלה רבנו החזון איש לארץ (שנת תרצ"ג), הגיע ראש השנה ואמר לו: הרב יגיד כמה מלים, אמר להם: אני לא רגיל בזה (זה היה דבר שהוא כנה "מום משפחתי"). (פאר הדור חלק א' עמ' ס"ז. הוא כתב את זה באידיש בין סוגריים). מה המום המשפחתי הזה? שהוא לא מדבר ובקשי אומר מלה אחת). אמרו לו: בכל זאת תדבר משהו לחזק. הוא ישב בפנה, לקח פנקי אבות וקרא את הספור של רבי יוסי בן קסמא שאמר "איני דר אלא במקום תורה" (מסכת אבות פרק ו' מ"ט). חזר על זה פעמים-שלוש, רצה לרמוז להם שבבני ברק כלם שומרי תורה ומצוות אבל אין להם ישיבה אחת, כלם בעלי בתים - זה חולב את פרתו וזה שוחט וכדומה, אמנם בודאי שומרים שבת, אבל תורה חסר. ואם יש ישיבות זה אולי בירושלים. המלה הזאת שאמר החזון איש "איני דר אלא במקום תורה", עשתה רשם גדול מאד. במשך עשרים שנה עד פטירתו (בשנת תש"ד), נוסדו בבני ברק למעלה משמונה עשרה ישיבות, וכל ישיבה מבאיאם אותו לדבר שם. בזמן שיסדו את ישיבת פונוב'ז, המיסד הרב יוסף שלמה פהנמן זצ"ל היה בוכה שם, כי הוא זוכר את הישיבה שהיתה שם בעיר פונוב'ז [שבליטא] וכל התלמידים שם נפטרו בשואה. למה הוא נשאר? מפני שנסע לאסוף להם כסף, וכשחזר ראה שהכל נשרף ולא נשאר כלום. אמר לו החזון איש: באשר "זורעים בדמעה - ברנה יקצורו", אתה תעשה ישיבה שתהיה גדולה יותר מהישיבה הזאת. הוא היה אומר: איפה מצאנו מוצקה גדולה יותר מהנפטר? זאת ישיבת פונוב'ז. הישיבה הזאת בדמעות ובנתיחה, וזכתה להקרא "הישיבה הכי גדולה בארץ".

אותו הדבר רבי נסים קרליץ שהיה משהו מיחד (ובשבוע שעבר היה יום האזכרה הראשון שלו), והיה שתקן מפלג ואינו מדבר כלום (ובהשוויו איש הוא דודו [אחי אמו]). אמנם היה דן כמה שנים טובות (ויש היום "בית

דיו של הרב נסים" ידוע ומפורסם), אבל לא היה מדבר רק שומע את הטענות בלבד. היה אחד שהתנהגותו אינה כשורה, והוא ראה שהרב פוסק נגדו בדיו, לקח בקבוק ושפך על הרב מים. הרב לקח מגבת ונגב, ואמר לו: תמשיך את הטענות שלך. אף אחד לא היה עושה דבר כזה. אדם אחר היה אומר: תקראו למשטרה שיאסרו את הבן אדם הזה 24 שעות. אבל הוא לא אמר כלום, והבין שפאב לו (אבל פסדו כי "מים" זה חסד...). ההיכס הזה היה מפלג בשתיקה. כתב כמה ספרים. הוא חי 93 שנים, פמנו "מגן", כי היה מגן על הדור. (גליון 183 אות ח' והערה 23).

הרב זכה שהברכות שלו מתקיימות

מרו הרב עובדיה זצ"ל נפטר ביום ג' בחשוון (התשע"ד). הרב היה משהו מיחד, למרות שהוריו לא היו תלמידי חכמים גדולים, אבל אביו היה יודע לשיר ובשמחת תורה היה שמח עד לשמים ושר שיר "גלה הודי", וכלו רוקד כמו האשפנזים. את האהבה הזאת לתורה העניק לבו שלו. הרב היה מיחד. הרב זכה שהברכות שלו מתקיימות. אחרי שהרב נפטר, באה אשה פת ששים שאין לה ילדים ואמרה: תתנו לי קצת מהאתרוג שהרב ברח עליי כדי שאזכה לילדים. נתנו לה. ובשנה שאמרה פרסם "האשה בת ששים שקבלה קצת אתרוג של הרב עובדיה וזכתה לילד". פלא פלאים. הרב ברח את נעם שליט שהבן שלו גלעד [שהיה שבי בעגה] ישתחרר, אחרי חמש שנים שהיה בכלא בחשך ובאפלה ולא יודע יום או לילה, ואף אחד לא האמין שהוא ישתחרר משם. באו תולים ואמרו לרב: אנחנו נלחם ונוציא אותו.

הרב בדק שמע וחקר, ואמר להם: זה מספן, אל תעשו את זה. אמרו לו: אם ככה מה נעשה? אמר להם: נתפלל לה'. הוא התפלל, והבן אדם הזה "גלעד בן נעם" יצא משם. הרב ברח והתקיים. הרב השפיע על רבבות אנשים שישמרו תורה. הוא הרצה להם את התורה במתיקותה, כי יש לה מתיקות ויש לה חן [ראה גם בגליון הקודם במדור למען תספור]. (גליון 183 אותיות ט' ו"ב).

ידע ידע

א. כתוב בגמרא (עבודה זרה י"ד עמוד ב') שהיה לאברהם אבינו ארבע מאות פרקים במסכת עבודה זרה שלו. מה כתוב בהם? משהו אמר שכתב בהם חמרות והמרי חמרות בהלכות האלה, אבל לא זה הפשט, אלא יש כל מיני עבודות זרות בעולם, אלה עובדים קוף, ואלה עובדים כלב שידוע לנבטה, ואלה עובדים תרנגול (כך כתוב במלכים ב' י"ז ל). ובאברהם היו לו תשובות על כל השטויות שבעולם, מי שעובד תרנגול תגיד לו כך וכך ומי שעובד לקוף תגיד לו כך וכך. ועל זה יש לו ארבע מאות פרקים. אברהם אבינו ידע להוכיח ולהסביר את הדברים האלה. (גליון 100 הערה 31).

ב. כל מלה מרכבת מכמה מוצאות. למשל המלה "בראשית", האות ב"ת באה מהשפתים, הרי"ש באה מהשנים, הטי"ו באה מהשנים, הו"ד באה מהחן, והת"י באה מהלשון. והם המוצאות של הפה: אותיות אה"ע מהגרון, גיכ"ק בפה, בומ"ף בשפתים, דטלנת בלשון, וזסר"ץ בשנים. זה כתוב בספר יצירה (פרק ב') ובכל ספרי הדקדוק. (גליון 183 הערה 19).

ג. הרב צבי אוירבך הוציא לאור את ספר האשכול [שחברו רבנו אברהם בן יצחק אב"ד, חמיו ורבו של הראב"ד], שנדפס פעם ראשונה לפני מאה חמשים שנה, והוא חותם שמו צב"א - צבי בן אברהם אוירבך [נכתב שם הערות "נחל אשכול"]. והוא כתב בהקדמתו שם: דע, מה שכותבים בדורנו "בעל מחבר" זו טעות, כי בעל מחבר זה אינו המחבר אלא הבעלים שלו, וכמו שבעל השור זה לא השור, ובעל הבור זה לא הבור, ככה גם בעל מחבר ספר זה אינו המחבר. לכן אנחנו לא כותבים בעל מחבר אלא "מח"ס", ראשי תבות מחבר ספר. או שכותבים "בעל הספר". הרב יעב"ץ כותב "הרבתי"ט", מה הפננה? ראשי תבות "הרב בעל תוספות יום טוב". לא בעל מחבר. (ועיי' עוד בספר מגדולי ישראל ח"א עמ' קנ"ד). (גליון 132 הערה 16).

הלכה נאמנה

מרן (בשלחן ערוך סימן תכ"ו סעיף ד) פסק שאין לברך על הלבנה עד שיעברו שבועה ימים מהמולד. ויש אומרים שלא צריך שבועה ימים שלמים, ובמיחד אם זה מוצאי שבת. וכך נהגו בתוספתא שם זה מוצאי שבת אז גם כשחסר טעה או שעתים היו מברכים ברכת הלבנה. אבל אבא זצ"ל היה מקפיד שיהיו שבועה ימים שלמים, וכך דעת הר"ש (בסדרהו) והפני חיים (סימן תכ"ו אות ס"א) וכן איש חי (שנה שניה פרשת ויקרא אות כ"ג). ונמנה [חלק מן האשפנזים, שלא מחכים עד שבועה ימים אחר המולד (אלא עד שלשה ימים) כדי לברך ברכת הלבנה (למה? כי במדינות שלנו אפשר לחפות ואם לא היום אז מחר, אבל שם באשפנזי תמיד היה גשם, ולכן אם לילה אחד יש כמה דקות שהלבנה בהירה היו מברכים מיד). אמנם האמת שבגמרא (סנהדרין דף מ"א סוף עמוד ב) משמע כדעת האשפנזים, ויש גם דעה שאפשר לברך ביום הראשון כלומר בראש החודש, וכך סובר הרמב"ם (פרק י' מהלכות ברכות הלכה י"ז). וגם ראיתי מאמר של רבי יעקב חיים סופר שליט"א שמוצא עשרים ראשונים שסוברים שאפשר לברך אחר שלשה ימים. אך באמור מרן פסק שיש להמתין שבועה ימים, וזה על פי הקבלה. (גליון 99 אותיות י"ד וט"ו).

חינה

הסגנון שלו בספריו בארמית

תשובה לחידה נמצאת בעלון הנוכחי. תשובות ניתן לענות בקו בית נאמן 079-9270505 שלוחה 21 (חובה לציין שם וכתובת בצורה ברורה) נא לשלוח התשובות עד יום ראשון בערב פתרון מלבד קובץ:

פתרון החידה: "תורת" בשבת או בחול? אומר רבנו הארי" (בבית "אסדו בשבחיו") - "חזו סגי ייתי" - צריכים להיות שמחים בשבת, ואם היית שמו בחול - "ועל חדא תרת" - יש פירוש פתור: "ועל חדא תרת" - על שמחה אחת שיש לך בשבת הקבל בימי החול שתי שמחות. הווכה: רן בצאן - ירושלים. פתרון התמונה: הגאון הצדיק רבי ישעיה חזקוני זצ"ל. הווכה: מלאכי כהן - טבריה